

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componentă:

Președinte – Țurcan Anatolie,

judecători – Cobzac Elena, Boico Victor, Burduh Victor, Mardari Dumitru,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg și de către avocatul Marian Nicolae în interesele părții vătămate Marian Gheorghe și SRL „Maxi Gheorg”, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Okolișan Pavel xxxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxxx, domiciliat în xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanța: 14.02.2011 – 20.12.2012;

Instanța de apel: 31.01.2013 – 18.12.2013;

Instanța de recurs: 20.05.2014 – 15.07.2014;

Instanța de apel: 25.08.2014 – 10.11.2015;

Instanța de recurs: 03.02.2016 – 31.05.2016;

Instanța de apel: 14.07.2016 – 15.01.2020;

Instanța de recurs: 26.03.2020 – 24.11.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 decembrie 2012, Okolișan Pavel a fost achitat de sub învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv ca fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța a sentința, instanța de fond a stabilit că, de către organul de urmărire penală, Okolișan Pavel a fost învinuit de faptul că, la 05 septembrie 2003, având scopul însușirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, activând în funcția de reprezentant al întreprinderii cu Capital Străin „CLAS-S” SRL, cu sediul în xxxxx, prin înțelegere prealabilă cu directorul aceleași întreprinderi, cet. Hranislav Zubovic, au încheiat cu SRL „Maxi-Gheorg”, în persoana cet. Marian Gheorghe, cu sediul în mun. Chișinău str. Mesager 9, contractul de vânzare-cumpărare cu nr.102, prin care SRL „Maxi-Gheorg” s-a obligat să livreze către „CLAS-S” SRL o cantitate de 988 tone de grâu contra sumei de bani în mărime de 4200 lei/tona, cu termenul de achitare până la 30.09.2003.

Pentru realizarea acțiunilor sale criminale, în perioada de 11-13 noiembrie 2003, SRL „CLAS-S”, în persoana lui Okolișan Pavel, a procurat grâu de la SRL „Maxi-Gheorg”, iar grâul primit în cantitate de 214,421 tone, în sumă totală de 900 568,20 lei, a fost încărcat de la

elevatorul din Bulboaca și transportat la moara din s. Ciocâlteni r-nul Orhei.

Continuându-și acțiunile criminale, pentru a inspira credibilitate, a achitat SRL „Maxi-Gheorg”, în numerar doar suma de 100 000 lei și a promis achitarea sumei restante pe parcursul lunii noiembrie 2003, însă, eschivându-se cu rea voință de la achitarea sumei restante, a dispărut cu grâul primit într-o direcție necunoscută, prin ce a cauzat părții vătămate Marian Gheorghe un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 800 568, 20 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Okolișan Pavel să fie condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal la 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități economice în cadrul societăților comerciale pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului procurorul a invocat că instanța de fond la adoptarea sentinței nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate, directorul SRL „Maxi-Gheorg”, Gh. Marian, a martorilor A. Ivanova, A. Prisac, O. Carimova, E. Vîrcolici, care au comunicat că inculpatul împreună cu H. Zubovic au dus tratative, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare și au primit grâul de la partea vătămată, grâu care a fost transportat la moara din s. Ciocâlteni, r-nul Orhei.

La fel, instanța eronat a indicat că acestea probe au fost acumulate cu încălcări esențiale ale art.94 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care nu pot fi admise, fără a specifica care sunt aceste încălcări.

Mai mult ca atât, la baza sentinței au fost puse declarațiile inculpatului Okolișan Pavel, care a declarat, că a semnat contractul de vânzare-cumpărare a grâului în baza unei procuri eliberate de prietenul său H. Zubovic, iar la primirea și transportarea mărfii nu a avut nici o atribuție.

Astfel, instanța de fond a considerat neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat și a apreciat critic declarațiile părții vătămate, care au fost administrate în conformitate cu legislația procesual-penală, depuse atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată, fiind consecutive, consecvente și uniforme, și care a declarat că a fost înșelat de inculpat. Aceasta rezultă și prin faptul că grâul de semințe transmise inculpatului la prețul unui kg de 4,20 lei a fost transportat la o moară din care a fost făcută făină, ceea ce din punct de vedere economic nu este rentabil, deoarece făina este mai ieftină ca grâul de semințe, de unde și rezultă intenția inculpatului de a nu achita grâul primit.

Totodată, nu s-a luat în considerație de către instanța de fond și faptul, că Okolișan Pavel a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal în coparticipație cu H. Zubovic, în privința căruia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, iar la moment fiind efectuate investigații în vederea găsirii lui.

3.2. Partea vătămată SRL „Maxi-Gheorg” reprezentată de către administratorul Marian Gheorghe și persoana fizică Marian Gheorghe, fondator al SRL „Maxi-Gheorg” au declarat apel comun prin care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Okolișan Pavel, cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material efectiv de 800 568,20 lei, a dobânzilor de întârziere în sumă de 1 285 657,57 lei, a penalităților de 720 511,28 lei și a prejudiciului moral de 200 000 lei.

În motivarea apelului au invocat că vinovăția inculpatului a fost dovedită printr-un ansamblu de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată, unde inculpatul a recunoscut faptul semnării din numele ÎCS „Class-S” SRL, a contractului nr.102 din 05.11.2003, pe care l-a utilizat ca instrument pentru consumarea escrocheriei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, menținând sentința fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, just ajungând la concluzia că inculpatul Okolișan Pavel urmează a fi achitat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta săvârșită de inculpat nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, lipsind latura obiectivă, cât și vinovăția, deoarece nu s-a dovedit intenția lui Okolișan Pavel de a însuși bunurile altei persoane.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar declarat, procurorul a indicat că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința de achitare în privința inculpatului și incorect a reținut declarațiile inculpatului, prin care acesta a acționat în baza împuternicirilor acordate de administratorul SRL „CLAS-S”, în persoana lui H. Zubovic și respectiv inculpatul nu a avut intenția de a dobândi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 15 iulie 2014, a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a indicat, că instanța de apel nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpatului, nu s-a pronunțat argumentat de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale în baza cărora Okolișan Pavel a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele menționate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, iar concluzia este întemeiată numai pe probele prezentate de partea apărării.

Instanța de recurs a reținut că, atât din apelurile declarate, cât și din materialele dosarului reiese că, în confirmarea învinuirii, procurorul a invocat următoarele probe: declarațiile date de către: partea vătămată Marian Gheorghe, care a confirmat faptul, că contractul a fost încheiat de SRL „Maxi-Gheorg” cu Okolișan Pavel, care a ridicat grâul în cantitate de 900 tone și a achitat pentru acesta doar suma de 100 000 lei (f.d.113, vol. I, f.d.148, 241-243, vol. IX); martorul Vîrcolici Efim, care confirmat faptul, că Okolișan Pavel i-a livrat grâu în anul 2003; martorul Andronic Vera, care a declarat că a eliberat grâu firmei SRL „CLAS-S”, grâu de semințe în cantitate de peste 200 tone. (f.d.169, vol. I, 133-134, vol. IX); martorul A. Ivanov, care a relatat că la 05 noiembrie 2003, a fost prezentă la încheierea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SRL „Maxi Gheorg”, și ÎCS „Class-S” SRL. Dânsa a întocmit acel contract sub nr.102. Din partea întreprinderii „SRL „Maxi Gheorg”, contractul a fost semnat de S. Atamanciu și de către Okolișan Pavel. Contractul a fost încheiat privind

vânzarea-cumpărarea griului semincer în cantitate de 98 854 tone în sumă totală de 4 151 858 lei. Inculpatul a venit personal și a adus bani în sumă de 100 000 lei, iar ea a permis să elibereze în total 214,421 tone de grâu semincer, suma restantă de 800 568,20 lei nu a achitat-o (f.d.135-136, vol. I); martorul S. Atamanciuc depuse în cadrul urmăririi penale, deoarece ulterior a decedat, care a explicat că activează în calitate de director comercial al SRL „Maxi-Gheorg” din xxxxx, în noiembrie 2003 au hotărât să încheie contract cu firma ÎCS „Class-S” SRL privind cumpărarea-vânzarea semințelor de grâu în cantitate de 988,540 tone, la prețul de 4 200 lei o tonă. Okolișan Pavel le-a promis că se va achita în termen de 5-7 zile, iar în contract personal a scris termenul de achitare maxim până la 30 noiembrie 2003. Inculpatul a adus contabilului A. Ivanova bani în sumă de 100 000 lei, și i-a fost eliberat grâul, neachitându-se integral; martorul M. Vîrcolici, care a declarat că în proprietatea sa este complexul de morărit din s. Ciocâlteni, r-nul Orhei. Fratele său E. Vîrcolici, este administratorul firmei. În toamna an.2003, au negociat despre cumpărarea grâului, erau două persoane, pe unul îl chema Ion, iar al doilea Pavel. După ce s-a transportat grâul la moară, Pavel a ridicat prețul la grâu, de la ce s-au certat, iar el a refuzat să procure grâul. A doua zi au venit, cu transportul lor și au luat marfa.

Astfel, instanța de apel pripit a concluzionat că aceste probe nu pot fi reținute în confirmarea vinovăției inculpatului, pe motiv că din conținutul lor nu rezultă că inculpatul a avut intenția de a dobândi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune, însă a constatat că inculpatul a acționat în baza împuternicirilor acordate de administratorul ÎCS „Class-S” SRL - H. Zubovic la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 05.11.2003, care era înregistrată drept persoană juridică, fapt confirmat și prin extrasul din Registrul de stat a persoanelor juridice.

De asemenea, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel nu a argumentat prin nici o probă versiunea inculpatului precum că, acesta a achitat suma de 100 000 lei pentru un alt contract de procurare a fasolelor cu firma „Semincom”, dar nu pentru procurarea grâului, or din probele prezentate este vorba despre realizarea grâului, dar nu a fasolelor.

Totodată instanța de recurs a indicat, că din materialele dosarului rezultă, că împotriva sentinței au declarat apeluri: acuzatorul de stat și partea vătămată SRL „Maxi Gheorg”, în persoana lui Marian Gh., *însă instanța de apel prin decizia din 18 decembrie 2013, a respins, ca nefondate, apelurile declarate de acuzatorul de stat și partea vătămată și civilă Marian Gh., menținând sentința primei instanțe, iar în partea descriptivă a hotărârii, instanța absolut nu s-a pronunțat în privința apelului declarat de partea vătămată Marian Gheorghe.*

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, a fost respins ca nefondat, apelul declarat de partea vătămată Marian Gheorghe, au fost admise apelurile declarate de procuror, de reprezentantul părții vătămate și de părții civile SRL „Maxi Gheorg”, casată sentința, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a recunoscut vinovat și condamnat Okolișan Pavel în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la Okolișan Pavel în beneficiul SRL „Maxi Gheorg”, cu titlu de prejudiciu material suma de 800 568,20 lei.

S-a admis în principiu pretențiile înaintate de SRL „Maxi Gheorg”, privind încasarea dobânzilor de întârziere și penalităților de întârziere, urmând ca asupra cuantumului să hotărască instanța în procedură civilă.

S-a respins pretenția privind încasarea de la Okolișan Pavel în beneficiul lui Marian Gheorghe a prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat, că situația de fapt reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, fiind constatat greșit că în acțiunile lui Okolișan Pavel lipsesc elementele infracțiunii și că inculpatul urmează a fi achitat.

Instanța de apel a constatat, că Okolișan Pavel, la 05.11.2003, având scopul însușirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, activând în funcția de reprezentant al ÎCS „CLAS-S” SRL, cu sediul în mun. Chișinău str. Mesager 9, prin înțelegere prealabilă cu directorul aceleiași întreprinderi, Zubovic Hranislav, au încheiat cu SRL „Maxi-Gheorg”, în persoana lui Marian Gheorghe, cu sediul în mun. Chișinău str. Columna 91, contractul de vânzare-cumpărare cu nr. 102, prin care SRL „Maxi-Gheorg” s-a obligat să livreze către “CLAS-S” SRL o cantitate de 988 tone de grâu, contra sumei de bani în mărime de 4200 lei/tona, cu termenul de achitare până la 30.11.2003, în vederea realizării acțiunilor sale criminale, în perioada de 11-13 noiembrie SRL “CLAS-S”, în persoana lui Okolișan Pavel, a procurat grâu de la SRL “Maxi-Gheorg”, iar grâul primit în cantitate de 214,421 tone, în sumă totală de 900568, 20 lei, a fost încărcat de la elevatorul din ș. xxxxx și transportat la moara din xxxxx, r-nul xxxxx. Continuându-și acțiunile criminale, pentru a inspira credibilitate, a achitat SRL „Maxi-Gheorg”, în numerar doar suma de 100 000 lei, achitarea sumei restante pe parcursul lunii noiembrie 2003, însă, eschivându-se cu rea voință de la achitarea sumei restante, a dispărut cu grâul primit într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate, SRL “Maxi-Gheorg”, un prejudiciu în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 800 568,20 lei.

Instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în comiterea infracțiunii de escrocherie a fost dovedită cu certitudine prin ansamblului de probe pertinente, concludente și veridice acumulate în prezenta cauză, fiind demonstrat incontestabil că Okolișan Pavel a dobândit ilicit bunurile SRL „Maxi-Gheorg” prin înșelăciune sau abuz de încredere, cauzând un prejudiciu în proporții deosebit de mari, în mărime de 800 568,20 lei, motiv pentru care Okolișan Pavel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, iar nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare, de eschivare de la răspundere penală și un drept de a nu se auto încrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art.6 CEDO.

Referitor la apelul declarat de partea vătămată SRL „Maxi Gheorg” și Marian Gheorghe, instanța de apel a reținut că în speță calitatea de partea vătămată o are SRL „Maxi Gheorg”, persoana juridică căreia i-a fost cauzat prejudiciul în mărime de 800 568,20 lei, iar Marian Gheorghe reprezintă persoana juridică în calitate de reprezentant - administrator al acesteia, căreia i s-a cauzat prejudiciul și ale cărei interese au fost lezate prin comiterea infracțiunii de escrocherie de către Okolișan Pavel.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că Marian Gheorghe, în calitate de persoană fizică, nu poate pretinde la încasarea prejudiciului material și moral, or prin comiterea infracțiunii de escrocherie de către Okolișan Pavel a fost cauzat prejudiciu material SRL

„Maxi Gheorg” și nu persoanei fizice Marian Gheorghe, motiv pentru care a fost respins ca nefondat apelul declarat de partea vătămată Marian Gheorghe.

Instanța de apel a conchis de a admite apelul declarat de SRL „Maxi Gheorg” și a dispune încasarea din contul lui Okolișan Pavel în beneficiul SRL „Maxi-Gheorg” cu titlu de prejudiciu material suma de 800 568,20 lei.

Totodată, instanța de apel a conchis de a admite în principiu pretențiile înaintate de SRL „Maxi Gheorg”, privind încasarea dobânzilor și penalităților de întârziere, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța în procedură civilă, deoarece în instanța de apel nu au fost prezentate careva probe ce ar justifica pretențiile de încasare a dobânzilor de întârziere și penalităților și mărirea acestora.

Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a conchis de a o respinge, deoarece Marian Gheorghe nu are calitatea de parte vătămată în speță, fiind doar reprezentant al părții vătămate SRL „Maxi-Gheorg”, iar încasarea prejudiciului moral în beneficiul unei persoane juridice nu este prevăzută de legislație.

Mai mult ca atât, instanța de apel a statuat că în cadrul comiterii infracțiunilor de sustragere legea nu prevede achitarea prejudiciului moral, restituirea prejudiciului material constituind o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată în acest sens.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Pleșca Valeriu în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și dispunerea achitării inculpatului.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- la rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța fără a audia nemijlocit inculpatul, a făcut referire la declarațiile acestuia date în prima instanță, indicând date pe care Okolișan Pavel nu le-a declarat;

- instanța de apel nu a audiat nemijlocit în prezența inculpatului martorii acuzării, nu a audiat martorii apărării;

- inculpatul Okolișan Pavel a fost condamnat în baza aceluiași declarații care le-au fost suficiente instanțelor inferioare pentru a se îndoii de acuzații și pentru a motiva achitarea lui;

- instanța de apel, în lipsa inculpatului, la rejudecarea apelului, din numărul impunător de martori audiați în prima instanță și în instanța de apel la judecarea pentru prima dată a apelului, i-a reaudiat doar pe partea vătămată Marian Gheorghe, și martorul Vîrcolici Efim;

- instanța de apel în decizie, a făcut referire la declarațiile martorului Atamanciuc Serghei date în primă instanță și verificate în ședință de judecată, însă fără a ține cont de faptul, că nu a fost făcută confruntarea între acesta și bănuit/învinuit;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită:

- contrar normelor procesual penale instanța de apel și-a bazat sentința pe xerocopia unui contract și facturile cu date contradictorii care nu reflectă cantitatea, denumirea, prețul griului presupus a fi sustras și nici una din ele nu reflectă suma de bani indicată în rechizitoriu și decizia instanței de apel drept sumă a prejudiciului, ori valoarea mărfii livrate;

- prin declarațiile lui Marian Gheorghe nu se confirmă faptele încredinate lui Okolișan Pavel, deoarece acesta a declarat că nu a participat și nu a fost prezent la discuțiile, negocierile, încheierea semnarea contractelor cu SRL „CLAS-S”, și nici nu a asistat la încărcarea griului de la elevatorul din Bulboaca la 11-13.10.2013 și nu a văzut cum și de către

cine a fost încărcat și unde a fost descărcat și el nu a fost prezent când au fost semnate facturile;

- menționează că angajata SRL „Maxi Gheorg” Carimova Olga nu a asistat la negocierea și semnarea contractului de Okolișan Pavel, iar contabila aceleiași societăți, a declarat că marfa s-a eliberat în baza unei singure facturi, facturile nu au fost întocmite de ea, iar atunci când i-au fost prezentate facturile de expediție din dosar așa și nu a putut explica exact în baza căreia i s-a livrat marfa lui Okolișan Pavel, presupunând doar că ar putea fi factura seria CP nr.812 713 din 05.11.2003 de la f.d.11 vol. I, dar când a citit că cantitatea și valoarea mărfii, suma de bani nu coincide cu cea pretinsă a fi livrată lui Okolișan Pavel, nu a putut oferi un răspuns exact;

- invocă că celelalte declarații ale martorilor apărării, cât și acuzații date în cadrul cercetării judecătorești, au fost descrise corect de către instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei, însă instanța de apel nu le-a analizat și nici nu le-a dat vreo apreciere la rejudicare;

- inculpatul Okolișan Pavel a fost pus sub învinuire și condamnat prin decizia contestată pentru o infracțiune cu privire la care nu a fost începută urmărirea penală, menționând că din textul ordonanței de pornire a procesului penal rezultă raporturi juridice civile între doi agenți economici, din care nu face parte Pavel Okolișan.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2016, a fost admis recursul declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudicarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. Instanța de recurs ordinar a menționat că, instanța de apel în hotărârea pronunțată a reținut probe ce nu au fost verificate în ședința instanței de apel, sub aspectul cercetării nemijlocite, prin citirea lor în ședința de judecată și consemnarea acestora în procesul-verbal.

Instanța de apel a pus la baza deciziei declarațiile reprezentantului părții vătămate Marian Gheorghe (date în instanța de fond - f.d.178, vol.10) și a martorului Vîrcolici Efim (date în instanța de fond - f.d.179, vol.10), fără a le verifica în ședința instanței de apel, fără a le da citire și a le consemna în procesul-verbal.

În partea descriptivă a deciziei instanței de apel sunt indicate declarațiile inculpatului Okolișan Pavel (date în instanța de fond - f.d.176 vol.10), care, deși au fost puse la baza condamnării lui, la fel nu au fost verificate în ordinea prevăzută de lege și nu au fost consemnate în procesul-verbal, în condițiile examinării cauzei în lipsa inculpatului.

La fel, la baza deciziei de condamnare au fost puse un șir de procese-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie (f.d.182, vol.10), potrivit cărora O. Carimova, A. Ivanov, M. Prisac, V. Andronic, S. Atamanciuc, și I. Donici l-au recunoscut pe Okolișan Pavel ca fiind persoana care a primit grâul.

Instanța de recurs a remarcat, că declarațiile martorilor sus-indicați n-au fost cercetate sau verificate în instanța de apel, astfel că valoarea probantă a proceselor-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie este pusă la îndoială prin lipsa informațiilor cu privire la circumstanțele în care acești martori l-au văzut pe inculpatul Okolișan Pavel.

Instanța de apel în decizie, a făcut referire la declarațiile martorului Atamanciuc Serghei date de către acesta în cadrul urmăririi penale, menționând, că la examinarea cauzei în ordine de apel verificarea declarațiilor acestui martor s-a înlăptuit, deoarece martorul a decedat, astfel fiind imposibilă audierea acestuia, fără a verifica dacă nu se încalcă prevederile art.371 alin.

(1) pct. 2) Cod de procedură penală .

Prin urmare, reieșind din conținutul deciziei instanța de recurs a constatat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor și probelor invocate de către partea apărării, nu a indicat motivele pentru care a respins argumentele apărării despre divergențele privind numărul și data semnării contractului, la fel și data semnării contractului – 05.09.2003 sau 05.11.2003, dat fiind faptul că potrivit învinuirii contractul a fost încheiat la 05.09.2003, iar instanța de apel reținând ordonanța din 10.04.2013 de modificare a învinuirii adusă inculpatului în sensul completării ei, a modificat în textul învinuirii data comiterii infracțiunii și semnării contractului din 05.09.2003 în 05.11.2003, precum și data termenului de achitare conform contractului din 30.09.2003 în 30.11.2003, care a constatat ca fiind dovedit faptul că Okolișan Pavel a semnat contractul sus-indicat și a săvârșit faptele pentru care a fost pus sub învinuire la data de 05.11.2003, fără a ține seama de jurisprudența națională și prevederile art. 326 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele recurentului cu referire la faptul că la dosar nu este anexat originalul contractul nr.102 din 05.11.2003, ci doar o copie xerox, iar concluziile instanței de apel cu privire la faptul că Okolișan Pavel a declarat că a semnat contractul și astfel nu este necesară prezentarea originalului acestuia, sunt premature, deoarece la baza acestora sunt puse declarațiile inculpatului, neverificate în ședința instanței de apel, mai mult decât atât, declarațiile inculpatului cu privire la acest fapt sunt diferite, iar acestora instanța de apel nu le-a dat nici o apreciere.

La fel, instanța de apel n-a dat răspuns la argumentele apelantului referitor la faptul, că în facturile fiscale prezentate în calitate de probe sunt prezente ștersături și Okolișan Pavel n-a semnat nici una dintre ele.

Astfel concluziile instanței de apel referitor la faptul, că semnăturile aplicate de către inculpat pe facturile fiscale se deslușesc cu greu, fiind utilizat de către Okolișan Pavel un pix special care oferă un aspect confuz și vag semnăturii nominalizate, instanța de recurs le-a apreciat ca fiind pripite, deoarece nu se bazează pe careva probe ce ar confirmă faptul, că inculpatul a folosit un pix special, care oferă un aspect confuz și vag semnăturii, fapt ce poate fi constatat doar în baza unui raport de expertiză, în urma expunerii de către specialiști asupra acestei chestiuni abordate, așa cum prevede art.142 Cod de procedură penală.

De asemenea instanța de recurs a remarcat faptul, că instanța de apel, pe lângă erorile relatate supra, în decizia pronunțată în speță a indicat în concluziile sale cu privire la aprecierea declarațiilor inculpatului, că „instanța a apreciat critic și ca fiind declarative, fără suport probant afirmațiile inculpatului Okolișan Pavel că a achitat la sediul întreprinderii suma de 100 000 lei, cu titlu de preț pentru un contract de achiziție a fasolelor deoarece nu a prezentat nici o probă în acest sens”.

10. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror și partea vătămată, cu menținerea sentinței fără modificări.

10.1. În motivarea deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală,

fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În contextul dat, contrar alegațiilor acuzatorului de stat, instanța de apel a remarcat că nici una din probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă că fapta inculpatului Okolișan Pavel întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a apreciat ca prima instanță corect a remarcat că din probele administrate, rezultă că acuzatorul de stat nu a dovedit vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în fapta încriminată.

Astfel instanța de apel a menționat că componenta de infracțiune de care este învinuit Okolișan Pavel este materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, prin urmare, infracțiunea prevăzută de art.190 Cod penal, atentează la relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor și inclusiv la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Reieșind din dispoziția infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și interpretările doctrinei penale, instanța de apel a apreciat ca fiind corectă concluzia instanței de fond, care a stabilit că în speță, în acțiunile inculpatului Okolișan Pavel lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii date și a remarcat că aceste elemente obligatorii cer prezența săvârșirii faptei prin înșelăciune și abuz de încredere, cu intenție în scop de cupiditate, ceea ce, pe parcursul cercetării judecătorești, nu s-a constatat în speța deferită justiției.

În contextul acestei concluzii, instanța de apel a stabilit, că probele cercetate în cadrul instanței de fond și în instanța de apel, invocate de către acuzatorul de stat, nu demonstrează realizarea acesteia și anume săvârșirea faptei prejudiciabile manifestată prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece însăși partea acuzării, în textul învinuirii recunoaște, că Okolișan Pavel a activat în funcția de reprezentant al Î.C.S. „CLAS-S” SRL încheind cu ”Maxi-Gheorg” SRL contractul de vânzare-cumpărare cu nr.102 din 05.11.2003, obiectul căruia fiind cantitate de 988 tone de grâu la prețul de 4 200 lei/tonă, cu termenul de achitare până la data de 30.11.2003.

Astfel rezultă, că persoana juridică reprezentată de către Okolișan Pavel, la momentul încheierii contractului de vânzare cumpărare nr.102 din 05.11.2003, era înregistrată conform legii, la organul competent, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (f.d.71-75, vol. III), iar Okolișan Pavel a acționat în baza împuternicirilor fondatorului SRL ”Clas-S,, - H. Zubovic (fondator în baza contractului de vânzare-cumpărare din 12.09.2003, f.d.41, vol. I).

Totodată instanța de apel a reținut, că încheierea contractului a fost recunoscută în declarațiile inculpatului Okolișan Pavel din instanța de fond, cât și confirmată prin declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe, atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, inclusiv în declarațiile din instanța de fond a martorilor A. Ivanova (f.d.102, vol. III), O. Carimova (f.d.97, vol. IV).

Instanța de apel a reiterat argumentările instanței de fond care justificat a remarcat, că inculpatul dispunând de împuterniciri de la administratorul SRL ”Clas-S,, - H. Zubovic a acționat din numele acestei societăți la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a grâului

sub nr.102 din 05.11.2003 (f.d.8, vol. I). Deci la momentul încheierii contractului Okolișan Pavel a activat în strictă conformitate cu Legea.

De asemenea, instanța de apel a stabilit, că în acțiunile inculpatului nu se conturează nici acțiunea de înșelăciune, or din ansamblul de probe cercetat pe parcursul examinării cauzei nu s-a stabilit, că inculpatul ar fi dezinformat conștient victima, prin prezentarea vădit falsă a realității ori ar fi ascuns faptele și circumstanțele care trebuiau a fi comunicate acesteia. Cu atât mai mult nu a fost demonstrat în acțiunile inculpatului abuzul de încredere.

Sub aspectul dat, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia primei instanțe precum, că clauzele contractuale au fost negociate până la încheierea contractului menționat de către reprezentanții vânzătorului SRL ”Maxi-Gheorg” în persona lui S. Atamanciuc și cumpărătorului SRL ”Clas-S” în persoana lui H. Zubovic, fapt confirmat prin declarațiile martorilor acuzării audiați în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond.

Totodată, raportând circumstanțele de fapt la relevările doctrinale, instanța de apel a constatat, că probele invocate de partea acuzării nu demonstrează că până la pretinsa faptă ilegală, între inculpat și partea vătămată ar fi existat o relație specială, fiind relevant în acest sens, că materialele cauzei nu confirmă existența între inculpat și partea vătămată a unor convenții de drept civil sau alte fapte juridice anterioare, din care s-ar atesta încrederea între cei doi, care ar fi creat un climat de încredere, circumstanță care este necesară făptuitorului pentru realizarea faptei prejudiciabile.

Materialele cauzei atestă legătura dintre pretinsul făptuitor și victimă doar în baza contractului de vânzare-cumpărare și anume nr.102 încheiat la 05.11.2003.

În aceeași ordine de idei, din declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe și a martorilor acuzării (A. Ivanova, O. Carimova), instanța de apel a stabilit că ultimii de fapt confirmă executarea parțială a contractului menționat, or atât partea vătămată cât și martorii confirmă, că Okolișan Pavel a achitat suma de 100 000 lei din valoarea contractului nr.102 încheiat la 05.11.2003.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit, că în acțiunile lui Okolișan Pavel lipsește intenția de înșelăciune și abuz de încredere, inclusiv scopul cupidității, or în cazul prezenței acestor particularități, inculpatul nu avea să efectueze plata parțială din valoarea contractului, atingându-și scopul de cupiditate, evitând prin orice metode să îndeplinească angajamentul asumat din numele persoanei juridice SRL ”Clas-S”, ceea ce, în opinia instanței de apel, confirmă buna credință a ultimului în numele persoanei juridice pe care o reprezenta.

Astfel, instanța de fond corect a stabilit în speță raporturi juridice civile, care urmau să fie soluționate conform clauzelor contractuale și anume, conform pct. 5.1. al contractului nr. 102 din 05.11.2003, unde este prevăzut expres că neînțelegerile și alte conflicte apărute între părțile contractante, în procesul de executare a angajamentelor asumate, se hotărăsc prin metoda amiabilă, iar în cazul în care una din părți nu este de acord, de către Judecătoria Economică a RM și art. art. 572, 579, 602, 622 Cod civil.

În contextul dat, instanța de apel a reținut, că limita între un raport civil, care are la bază un contract de vânzare-cumpărare și un raport penal, care are la bază componența de escrocherie, este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin rea-credință din partea persoanei inculpate, adică prin înșelăciune față de partea vătămată.

În acest context, instanța de apel a menționat, că subiecții raporturilor civile trebuie să își

exercite drepturile și să își execute obligațiunile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Raporturile civile se bazează în exclusivitate pe buna credință și diligența părților participante. Buna-credință se prezumă până la proba contrară, astfel că în speță nu s-a confirmat rea-credința din partea persoanei inculpate

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat cert din circumstanțele speței asupra raporturilor juridice civile între persoana juridică SRL "Clas-S" și SRL "Maxi-Gheorg" în persoana lui Marian Gheorghe or, în speță între persoana juridică SRL "Clas-S" și SRL "Maxi-Gheorg" în persoana lui Marian Gheorghe, nu s-au constatat împrejurări care coroborate la acțiunile inculpatului să denote concluzia fermă, că inculpatul încă la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare nr.102 din 05.11.2003, privind cumpărarea grâului în cantitate de 988 tone, la prețul de 4200 lei/tonă, avea drept scop însușirea cantității de cereale fără îndeplinirea angajamentului asumat privind achitarea prețului acestuia.

De asemenea, instanța de apel a remarcat, că de fapt angajamentele asumate în baza raporturile juridice civile dintre SRL "Clas-S" și SRL "Maxi-Gheorg" se confirmă prin acordul reprezentanților legali ale persoanelor juridice menționate, în speță Zubovic Hranislav și Marian Gheorghe, iar confirmarea acordului dat s-a efectuat prin semnătura împuterniciților acestora - Okolișan Pavel și Atamaniuc Serghei, circumstanțe în care acțiunile pretins ilegale față de SRL "Maxi-Gheorg" nu pot fi imputate acestor persoane (împuterniciților), de vreme ce la semnarea acordului bilateral au fost respectate prevederile legislației civile, or la materialele cauzei lipsesc probe care ar atesta contrariul.

În același timp, instanța de apel a reținut relevanța concluziei primei instanțe precum, că învinuirea adusă lui Okolișan Pavel nu este concretă, nefiind indicat locul, luna când a fost începută și când a fost consumată infracțiunea, în persoana căruia și în temeiul căror împuterniciri, cui i-a fost cauzat prejudiciul, constatând că contractul menționat a fost semnat de către SRL "Maxi-Gheorg" în persoana lui Atamaniuc Serghei, care la acel moment nu dispunea de împuterniciri, fapt confirmat prin informația eliberată de ÎS "Camera înregistrării de Stat", dar nu în persoana lui Gheorghe Marian.

Respectiv, instanța de apel a preluat concluzia instanței de fond precum că prejudiciul a fost cauzat SRL "Maxi-Gheorg" și nu personal lui Gheorghe Marian, care a fost recunoscut parte vătămată la caz, or prevederile legislației civile atestă, că persoanele fizice nu răspund cu bunurile sale pentru obligațiile asumate de persoanele juridice.

Astfel, instanța de apel a notat, că acuzatorul de stat a omis să verifice și să înlăture neclaritățile în aspectul dat și să justifice astfel intervenția legii penale prin demonstrarea că acțiunile inculpatului Okolișan Pavel au depășit limitele încălcării normelor dreptului civil.

În ordinea celor relevate supra, instanța de apel a respins alegațiile părții acuzării prin care s-a invocat că la baza sentinței au fost puse declarațiile inculpatului, care susține că a semnat contractul de vânzare cumpărare în baza unei procuri eliberate de prietenul său H. Zubovic, invocând că sunt combătute prin declarațiile părții vătămate și a martorilor, or adoptarea soluției de achitare a lui Okolișan Pavel se bazează pe concluzii deduse în urma cercetării și analizării prin coroborarea tuturor probelor invocate, inclusiv declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării, audiați în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și în instanța de apel.

La fel, instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute nici alegațiile procurorului referitor la faptul că intenția inculpatului de a nu achita grâul s-a dovedit de la început, când

ultimul a cumpărat grâul și l-a transformat în făină, circumstanță care din punct de vedere economic nu este rentabil, deoarece făina este mai ieftină, alegații ce se resping ca lipsite de suport probator și esență juridică, or la caz, făptuitorul urma să manifeste intenție directă cu vinovăție privind neachitarea cerealelor procurate, însă în speță griul a fost achitat parțial, iar partea vătămată nu neagă acest fapt.

În același context, cu referire la alegațiile părții vătămate Marian Gheorghe care pretinde că acțiunile inculpatului întrunesc elementele componenței infracțiunii, prin faptul utilizării întreprinderii "Clas-S" SRL pentru consumarea escrocheriei, confirmat prin informația IFS, care la data de 31.03.2004, declară întreprinderea dată drept una fantomă, circumstanțe ce demonstrează în opinia sa și scopul sustragerii grâului fără onorarea angajamentului asumat, instanța de apel nu le-a reținut ca fiind întemeiate și a menționat în acest sens că fondatorul persoanei juridice era Zubovic Hranislav și nu inculpatul Okolișan Pavel.

Totodată, instanța de apel a respins și criticile acuzatorului de stat precum, că de către prima instanță nu s-a luat în considerare faptul că inculpatul Okolișan Pavel este acuzat de săvârșirea escrocheriei în proporții deosebit de mari în coparticipare cu Zubovic Hranislav, în privința căruia cauza a fost disjunsă, or la materialele cauzei nu sunt prezente probe ce ar confirma condamnarea persoanei, în privința căruia a fost disjunsă cauza (f.d.244, vol. I), prin înțelegere prealabilă cu Okolișan Pavel, pentru săvârșirea escrocheriei în proporții deosebit de mari, prin participatie.

Ca urmare, instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute ca probe prin care se demonstrează vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în comiterea infracțiunii imputate dânsului, nici următoarele procese verbale al acțiunilor procesuale, invocate de apelant, deoarece nici una din ele nu indică direct sau indirect că faptele acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate, și anume: - Volumul I: ordonanța de începere UP (f.d.1); raport de autosesizare OUP din 20.03.2004 (f.d.2); plângere administratorului SRL "Maxi-Gheorg" din 15.03.2004 (f.d.3); informație de la IFS pe mun. Chișinău din 12.05.2005 (f.d.68); copia facturii fiscale seria AV nr.0716776 (f.d.122); procesul-verbal de audiere a martorului Sorbală Constantin din 07.08.2006 (f.d.137); fișa personală Okolișan Pavel (f.d.139); procesul-verbal de audiere a martorului Atamaniuc Serghei din 01.08.2006 (f.d.133); procesul-verbal de audiere a martorului Ianov Aculina din 01.08.2006 (f.d.135); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Efim din 09.08.2006 (f.d.141); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Mihail din 10.08.2006 (f.d.143); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.159); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.160); procesul-verbal de audiere a martorului Carmora Olga din 17.01.2007 (f.d.161); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie (f.d.162-165); procesul-verbal de audiere a martorului Prisac Maria din 07.01.2007 (f.d.166); procesul-verbal de recunoaștere după fotografie din 17.01.2007 (f.d.167-168, 170-173); procesul-verbal de audiere a martorului Andronic Vera din 17.01.2007 (f.d.169); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 22.03.2007 (f.d.178); procesul-verbal de audiere a martorului Donici Ion din 06.04.2007 (f.d.180); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.04.2007 (f.d.183-184); ordonanța de punere sub învinuire din 04.06.2007 (f.d.190, 217); ordonanța de disjungere a cauzei penale din 01.02.2011 (f.d.244); rechizitoriu din 02.02.2011 (f.d.247); Volumul III: declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe din 15.06.2011 (f.d.97); copia contractului de

acordare a serviciilor din 13.08.2013 (f.d.187); extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice (f.d.5 vol. V).

În același context, instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute ca probe prin care se demonstrează vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari, nici următoarele înscrisuri invocate de acuzatorul de stat, și anume Volumul I: informația Serviciului Vamal al RM din 29.09.2006 (f.d.148); informația Biroul Național Central Interpol din 07.11.2002 (f.d.154); informația BNC Interpol din 28.12.2006 (f.d.155); informația BNC Interpol din 10.01.2007 (f.d.156); fotografiile ale lui Okolișan Pavel și Zubovic (f.d.157); informația BNC Interpol București (f.d.174-177), or acestea atestă caracteristica ce se referă la personalitatea lui Okolișan Pavel, iar înscrisurile precum - certificate de înregistrare a SRL "Class-S" din 15.03.1996 (f.d.7); copia contractului de vânzare-cumpărare nr.102 din 05.11.2003 (f.d.8); registrul facturilor fiscale eliberate de SRL "Maxi-Gheorg" (f.d.9-19); copiile facturilor fiscale eliberate de către SRL "Maxi-Gheorg" (f.d.10-23); fișa întreprinderii cu capital străin SRL "Class-S" (f.d.28), atestă date caracterizante ale persoanelor juridice SRL "Class-S" și SRL "Maxi-Gheorg" și nicidecum nu confirmă că faptele acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

În contextul dat, instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile acuzatorului de stat și inclusiv a părții vătămate Marian Gheorghe care invocând în calitate de probe, procesele verbale al acțiunilor procesuale, înscrisurile – documente, relevate supra, susținând că acestea demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului Okolișan Pavel, în comiterea faptei de escrocherie în proporții deosebit de mari, or nici una din ele nu confirmă prezența elementelor constitutive ale infracțiunii încriminate în fapta inculpatului Okolișan Pavel.

Astfel, instanța de apel a conchis că atât în instanța de fond cât și în cea de apel nu s-a confirmat că faptele comise de Okolișan Pavel întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari în circumstanțele descrise și imputate de organul de urmărire penală. În ședința instanței de apel, acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă care ar fi demonstrat că acțiunile inculpatului Okolișan Pavel întrunesc elementele infracțiunii imputate în baza art.190 alin.(5) Cod penal.

În contextul dat, instanța de apel a constatat că partea vătămată Marian Gheorghe și martorii Vîrcolici Mihail, Vîrcolici Efim și Prisac Maria, audiați în instanța de apel, au dat aceleași declarații, ca și în instanța de fond, declarații care nu demonstrează, cu certitudine, că acțiunile inculpatului Okolișan Pavel întrunesc elementele infracțiunii imputate art.190 alin.(5) Cod penal.

Prin urmare instanța de fond, corect a concluzionat că inculpatul Okolișan Pavel urmează să fie achitat pe art.190 alin.(5) Cod penal, din motiv că acțiunile lui nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

11. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, au declarat recursuri ordinare:

11.1. Procurorul, invocând drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct. 4), 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului procurorul indică că probele prezentate de către partea acuzării în totalitate dovedesc vinovăția lui Okolișan Pavel, probe care în mod inexplicabil au fost respinse și apreciate critic de către instanța de apel.

Sușține acuzatorul de stat că, atât instanța de fond cât și cea de apel, au omis acel fapt că inculpatul și-a camuflat acțiunile sale prejudiciabile prin semnarea pretinsă din numele SRL „Class-S” a contractului nr.102 din 05.11.2003 cu SRL „Maxi-Gheorg”, tranzacție care a avut un rol hotărâtor în determinarea părții vătămate de a intra în raport juridic cu inculpatul. Eroarea în care se afla partea vătămată reprezintă un element esențial al faptei de escrocherie, ce rezultă nemijlocit din acțiunea și intenția făptuitorului. Prezentarea frauduloasă, denaturată a realității a fost aptă și suficientă de a inspira încrederea părții vătămate SRL „Maxi-Gheorg” de a accepta încheierea tranzacției, care de facto avea un caracter simulat.

Faptul că, ÎCS „CLAS-S” SRL, a fost utilizată de către inculpatul Okolisan Pavel drept instrument pentru realizarea și consumarea escrocheriei rezultă nemijlocit din informația prezentată de către Inspectoratul Fiscal de Stat din care rezultă că la data de 31.03.2004, deci peste doar 5 luni după producerea evenimentelor, ÎCS „Clas-S” SRL a fost declarată *întreprindere fantomă (a se vedea f.d.68 vol. I)*.

Declarațiile părții vătămate, denotă că achitarea acestor bani în contul întreprinderii a fost o acțiune bine chibzuită a inculpatului, îndreptată spre investirea încrederii de îndeplinire a angajamentului asumat integral, în condițiile în care cerealele nu i-ar fi fost eliberate de către persoanele care la momentul evenimentelor gestionau activitatea SRL „Maxi-Gheorg” dacă nu făcea dovada solvenței (capacității de a efectua plăți). Pentru a nu rata oportunitatea de a ridica o cantitate impunătoare de grâu, prin interdicția pusă inculpatului, acesta a adus la sediul întreprinderii suma de 100 000 lei, fapt care l-a confirmat nemijlocit și inculpatul Okolisan Pavel, indicând însă că acești bani au fost achitați pentru procurarea unui lot de fasole.

Astfel, atât la faza urmăririi penale cât și la etapa cercetărilor judecătorești în instanțele de fond și de apel, reprezentantul SRL „Maxi-Gheorg”, Marian Gheorghe a insistat că nu a colaborat anterior cu Okolisan Pavel sau cu întreprinderi afiliate acestuia, că întreprinderea pe care o administra nu a comercializat niciodată fasole și că comercializarea fasulelor nu a fost niciodată prevăzută de statutul întreprinderii pe care o administra.

Instanța de apel a ignorat argumentele părții acuzării privind existența la inculpatul Okolisan Pavel a intenției de a dobândi gratuit, prin înșelăciune produse cerealiere de la partea vătămată înainte de intrarea în stăpânire asupra a 214 tone de grâu și nu au motivat suficient de clar dacă comercializarea imediată către moara administrată de frații Vîrcolici a grâului semincer dobândit de la partea vătămată contra unui preț mai mic decât cel de achiziție nu era rentabilă din punct de vedere financiar.

Mai mult, acuzarea consideră că instanța de apel a făcut doar referire la o parte din declarațiile martorilor dar a eșuat în a expune esența acelor declarații.

Consideră acuzatorul de stat că instanțele de judecată nu au supus unei aprecieri minuțioase materialul probator administrat în cauza, sub aspectul laturii subiective a faptei imputate inculpatului care semnalizează o intenție cu rea-credință de inducere a părții vătămate în eroare și profitând de încrederea acesteia, le-a determinat să eliberează grâul, cu consecința deposedării bunului dat. Pe lângă, aspectul laturii subiective se evidențiază și cel al laturii obiective, astfel încât acțiunile inculpatului reprezintă o simulare, care este demonstrată prin lipsa de fundamentare juridică și economică a situației inculpatului, caracterul irealizabil al angajamentului asumat.

Respectiv, se conchide asupra faptului că instanțele de fond au examinat unilateral cauza penală, în favoarea apărării, apreciind critic declarațiile părții vătămate și cele ale martorilor

acuzării, contrar prevederilor art.art.24 alin.(2), 101 alin.(3) Cod de procedură penală, ajungând la concluzia că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit deciziei recurate, judecarea cauzei în privința lui Okolisan Pavel a avut loc în lipsa acestuia, în acest sens instanța menționând că după examinarea cauzei în fond, ultimul s-a sustras de la prezentarea în ședințele de judecată și a fost anunțat în căutare (a se vedea fila deciziei 5 pct.19), or, instanța de apel și-a justificat omisiunea de a cita inculpatul Okolisan Pavel la adresa lui de domiciliu prin faptul că acesta este anunțat în căutare. Justificarea menționată la alineatul supra nu se bazează în opinia acuzației de stat pe prevederi ale legii de procedură penală și reprezintă în sine o eroare gravă de fapt care a afectat legalitatea deciziei.

Astfel recurentul susține că instanța de apel greșit a procedat la examinarea cauzei penale în lipsa citării inculpatului la locul lui de domiciliu declarat pe parcursul cercetărilor judecătorești în instanța de fond și în cele două proceduri anterioare în instanțele de apel-xxxxx.

Totodată, recurentul invocă faptul că, instanța de apel nu s-a expus motivat asupra apelului declarat de către partea vătămată SRL „Maxi-Gheorg”.

După cum rezultă din actele cauzei penale, instanța de apel a fost sesizată cu cerere de apel comun în vederea verificării legalității sentinței de către partea vătămată SRL “Maxi-Gheorg” reprezentată de către administratorul Marian Gheorghe și respectiv persoana fizică Marian Gheorghe-fondator al SRL „Maxi-Gheorg”, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi decizii prin care Okolisan Pavel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(5) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la o pedeapsă penală echitabilă, să fie încasat din contul inculpatului valoarea prejudiciului material efectiv de 800 568,20 lei, a dobânzilor de întârziere în suma de 1 285 657,57 lei, a penalităților de întârziere în sumă de 720 511,28 lei dar și a despăgubirilor morale în sumă de 200 000 lei.

Însă, potrivit părții rezolutive a deciziei din 15 ianuarie 2020, instanța de apel se pare că a examinat și în consecință respins doar apelul declarat de către partea vătămată Marian Gheorghe și nu s-a expus în nici un fel asupra apelului declarat de către partea vătămată SRL „Maxi-Gheorg” care a fost prejudiciată direct prin acțiunile inculpatului Okolisan Pavel.

În condițiile expuse la alineatul supra, motivele invocate în cererea de apel al părții vătămate SRL „Maxi-Gheorg” au rămas fără soluționare și argumentare.

11.2. Avocatul Marian Nicolae în interesele părții vătămate Marian Gheorghe și SRL “Maxi-Gheorg”, care invocând drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs invocă că, instanța de apel eronat a dat apreciere declarațiilor părții vătămate, denaturând probatoriul și interpretând pe alocuri total eronat probatoriul existent la dosar.

12. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce urmează a fi desfășurate în cele ce urmează.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că după remiterea cauzei spre rejudecare de către instanța de recurs, instanța de apel avea obligația să verifice legalitatea sentinței sub aspectul prezenței în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate potrivit actului de învinuire, atât prin prisma practicii unitare cât și în raport cu probatoriul administrat la dosar.

Reieșind însă din conținutul deciziei atacate cu recurs, Colegiul penal atestă că instanța de apel a pronunțat o hotărâre motivată succint, în termeni vagi și cu conținut ambiguu, din al cărei descriptiv nu rezultă motivele pe care se întemeiază soluția adoptată, fără a fi cercetate amănunțit și mult aspectual probele care au conturat convingerea instanței pentru a hotărî în sensul celor indicate în dispozitiv.

Așadar, analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit concluzionează că instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe privind achitarea inculpatului Okolișan Pavel, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii - nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii, la fel ca și prima instanță, excluzând unele probe, le-a dat o apreciere greșită și selectivă, în derogare de la prevederile art.101 Cod de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatului, concluzionând că acuzarea nu a prezentat probe suficiente întru confirmarea că Okolișan Pavel a comis infracțiunea de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari.

În acest sens, Colegiul penal menționează că, instanța de apel nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală și nu a apreciat totalitatea probelor prezentate de acuzare întru confirmarea vinovăției inculpatului Okolișan Pavel, în mod greșit a respins probele administrate de către acuzarea de stat, fără a fi constatată încălcarea normelor procesuale invocate, a apreciat în mod superficial aceste probe, fără a fi evidențiate acele derogări evidente invocate.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de apel a constatat neclar și divergent, în descriptivul deciziei adoptate, diverse motive de menținere a sentinței de achitare a inculpatului de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, care se exclud reciproc, cum ar fi că: *„(...) probele cercetate în cadrul instanței de fond și în instanța de apel, invocate de către acuzatorul de stat, nu demonstrează realizarea acestora și anume săvârșirea faptei prejudiciabile manifestată prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece însăși partea acuzării, în textul învinuirii recunoaște, că Okolișan Pavel a activat în funcția de reprezentant al Î.C.S. "CLAS-S" SRL încheind cu "Maxi-Gheorg" SRL contractul de vânzare-cumpărare cu nr.102 din 05.11.2003, obiectul căruia fiind cantitate de 988 tone de grâu la prețul de 4200 lei/tonă, cu termenul de achitare până la data de 30.11.2003.*

Astfel rezultă, că persoana juridică reprezentată de către Okolișan Pavel, la momentul încheierii contractului de vânzare cumpărare nr.102 din 05.11.2003, era înregistrată conform legii, la organul competent, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (f.d.71-75, vol. III), iar Okolișan Pavel a acționat în baza împuternicirilor fondatorului SRL "Clas-S,, - H. Zubovic (fondator în baza contractului de vânzare-cumpărare din 12.09.2003, f.d.41 vol. I).

Totodată se reține, că încheierea contractului a fost recunoscută în declarațiile inculpatului Okolișan Pavel din instanța de fond, cât și confirmată prin declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe, atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, inclusiv în declarațiile din instanța de fond a martorilor A. Ivanova (f.d.102, vol. III), O. Carimova (f.d.97, vol. IV).

În consolidarea acestei concluzii instanța de apel reține și reiterează argumentările instanței de fond care justificat a remarcat, că inculpatul dispunând de împuterniciri de la administratorul SRL "Clas-S,, - H. Zubovic a acționat din numele acestei societăți la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a grâului sub nr. 102 din 05.11.2003 (f.d.8, vol. I). Deci la momentul încheierii contractului Okolișan Pavel a activat în strictă conformitate cu Legea."

Apoi, indică că, „(...) în acțiunile inculpatului nu se conturează nici acțiunea de înșelăciune, or din ansamblul de probe cercetat pe parcursul examinării cauzei nu s-a stabilit, că inculpatul ar fi dezinformat conștient victima, prin prezentarea vădit falsă a realității ori ar fi ascuns faptele și circumstanțele care trebuiau a fi comunicate acesteia. Cu atât mai mult nu a fost demonstrat în acțiunile inculpatului abuzul de încredere.

Sub aspectul dat, Colegiul penal reține ca fiind corectă concluzia primei instanțe precum, că clauzele contractuale au fost negociate până la încheierea contractului menționat de către reprezentanții vânzătorului SRL "Maxi-Gheorg" în persona lui Atamanciuc S. și cumpărătorului SRL "Clas-S" în persoana lui H. Zubovic, fapt confirmat prin declarațiile martorilor acuzării audiați în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond.

Totodată, raportând circumstanțele de fapt la relevările doctrinale, instanța de apel constată, că probele invocate de partea acuzării nu demonstrează că până la pretinsa faptă ilegală, între inculpat și partea vătămată ar fi existat o relație specială, fiind relevant în acest sens, că materialele cauzei nu confirmă existența între inculpat și partea vătămată a unor convenții de drept civil sau alte fapte juridice anterioare, din care s-ar atesta încrederea între cei doi, care ar fi creat un climat de încredere, circumstanță care este necesară făptuitorului pentru realizarea faptei prejudiciabile.

Prin urmare, instanța de apel stabilește, că în acțiunile lui Okolișan Pavel lipsește intenția de înșelăciune și abuz de încredere, inclusiv scopul cupidității, or în cazul prezenței acestor particularități, inculpatul nu avea să efectueze plata parțială din valoarea contractului, atingându-și scopul de cupiditate, evitând prin orice metode să îndeplinească angajamentul asumat din numele persoanei juridice SRL "Clas-S", ceea ce, în opinia instanței de apel, confirmă buna credință a ultimului în numele persoanei juridice pe care o reprezenta.

Totodată, instanța de apel remarcă, că de fapt angajamentele asumate în baza raporturile juridice civile dintre SRL "Clas-S" și SRL "Maxi-Gheorg" se confirmă prin acordul reprezentanților legali ale persoanelor juridice menționate, în speță Zubovic Hranislav și Marian Gheorghe, iar confirmarea acordului dat s-a efectuat prin semnătura împuterniciților acestora - Okolișan Pavel și Atamaniuc Serghei, circumstanțe în care acțiunile pretins ilegale față de SRL "Maxi-Gheorg" nu pot fi imputate acestor persoane (împuterniciților), de vreme ce la semnarea acordului bilateral au fost respectate prevederile legislației civile, or, la materialele cauzei lipsesc probe care ar atesta contrariul. "

Indicând în descriptiv că: „(...) Colegiul penal conchide că nu pot fi reținute ca probe prin care se demonstrează vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în comiterea infracțiunii imputate dânsului, nici următoarele procese verbale al acțiunilor procesuale, invocate de apelant, deoarece nici una din ele nu indică direct sau indirect că faptele acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate, și anume: - Volumul I: ordonanța de începere UP (f.d.1); raportul de autosesizare OUP din 20.03.2004 (f.d.2); plângerea administratorului SRL "Maxi-Gheorg" din 15.03.2004 (f.d.3); informație de la IFS pe mun. Chișinău din 12.05.2005 (f.d.68); copia facturii fiscale seria AV nr.0716776 (f.d.122); procesul-verbal de audiere a martorului Sorbală Constantin din 07.08.2006 (f.d.137); fișa personală Okolișan Pavel (f.d.139); procesul-verbal de audiere a martorului Atamaniuc Serghei din 01.08.2006 (f.d.133); procesul-verbal de audiere a martorului Ianov Aculina din 01.08.2006 (f.d.135); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Efîm din 09.08.2006 (f.d.141); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Mihail din 10.08.2006 (f.d.143); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.159); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.160); procesul-verbal de audiere a martorului Carmora Olga din 17.01.2007 (f.d.161); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie (f.d.162-165); procesul-verbal de audiere a martorului Prisac Maria din 07.01.2007 (f.d.166); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.167-168, 170-173); procesul-verbal de audiere a martorului Andronic Vera din 17.01.2007 (f.d.169); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 22.03.2007 (f.d.178); procesul-verbal de audiere a martorului Donici Ion din 06.04.2007 (f.d.180); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.04.2007 (f.d.183-184); ordonanța de punere sub învinuire din 04.06.2007 (f.d.190, 217); ordonanța de disjungere a cauzei penale din 01.02.2011 (f.d.244); rechizitoriu din 02.02.2011 (f.d.247); Volumul III: declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe din 15.06.2011 (f.d.97); copia contractului de acordare a serviciilor din 13.08.2013 (f.d.187); extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice (f.d.5 vol. V).

În același context, Colegiul penal nu poate reține ca probe prin care se demonstrează vinovăția inculpatului Okolișan Pavel în comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari, nici următoarele înscrisuri invocate de acuzatorul de stat, și anume Volumul I: informația Serviciului Vamal al RM din 29.09.2006 (f.d.148); informația Biroul Național Central Interpol din 07.11.2002 (f.d.154); informația BNC Interpol din 28.12.2006 (f.d.155); informația BNC Interpol din 10.01.2007 (f.d.156); fotografiile ale lui Okolișan Pavel și Zubovic (f.d.157); informația BNC Interpol București (f.d.174-177), or acestea atestă caracteristica ce se referă la personalitatea lui Okolișan Pavel, iar înscrisurile precum - certificate de înregistrare a SRL "Class-S" din 15.03.1996 (f.d.7); copia contractului de vânzare-cumpărare nr.102 din 05.11.2003 (f.d.8); registrul facturilor fiscal eliberate de SRL "Maxi-Gheorg" (f.d.9-19); copii facturi fiscale eliberate de către SRL "Maxi-Gheorgh" (f.d.10-23); fișa întreprinderii cu capital străin SRL "Class -S" (f.d.28), atestă date caracterizante ale persoanelor juridice SRL "Class-S" și SRL "Maxi-Gheorg" și nicidecum nu confirmă că faptele acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate. "

Apoi, indicând că, „(...) instanța de apel respinge ca neîntemeiate alegațiile acuzatorului de stat și inclusiv a părții vătămate Marian Gheorghe care invocând în calitate de probe, procesele verbale al acțiunilor procesuale, înscrisurile – documente, relevate supra, susținând

că acestea demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului Okolișan Pavel, în comiterea faptei de escrocherie în proporții deosebit de mari, or nici una din ele nu confirmă prezența elementelor constitutive ale infracțiunii încriminate în fapta inculpatului Okolișan Pavel. ”

În această consecutivitate, se reține că, instanța de apel, contrar prevederilor art.101 Cod procedură penală, nu și-a motivat eficient soluția privind respingerea probelor administrate de către acuzarea de stat - declarațiile părții vătămate Marian Gheorghe, declarațiile martorilor Vîrcolici Mihail, Vîrcolici Efim, Prisac Maria, cât și probele materiale acumulate în cadrul urmăririi penale după cum urmează: *Volumul I ordonanța de începere UP (f.d.1); raportul de autosesizare OUP din 20.03.2004 (f.d.2); plângerea administratorului SRL "Maxi-Gheorg" din 15.03.2004 (f.d.3); certificatele de înregistrare a SRL "Class-S" din 15.03.1996 (f.d.7); copia contractului de vânzare-cumpărare nr.102 din 05.11.2003 (f.d.8); registrul facturilor fiscale eliberate de SRL "Maxi-Gheorg" (f.d.9-19); copiile facturilor fiscale eliberate de către SRL "Maxi-Gheorg" (f.d.10-23); fișa întreprinderii cu capital străin SRL "Class -S" (f.d.28); copia contractului de vânzare-cumpărare din 12.09.2003 (f.d.41); copia actului de predare – primire a documentelor și bunurilor SRL „Class S” (f.d.42); informație de la IFS pe mun. Chișinău din 12.05.2005 (f.d.68); procesul-verbal de audiere a părții vătămate Marian Gheorghe (f.d.113); copia facturii fiscale seria AV nr.0716776 (f.d.122); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Efim din 21.06.2006 (f.d.123); procesul-verbal de audiere a martorului Atamaniuc Serghei din 01.08.2006 (f.d.133); procesul-verbal de audiere a martorului Ianov Aculina din 01.08.2006 (f.d.135); procesul-verbal de audiere a martorului Sorbală Constantin din 07.08.2006 (f.d.137); fișa personală Okolișan Pavel (f.d.139); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Efim din 09.08.2006 (f.d.141); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Mihail din 10.08.2006 (f.d.143); informația Serviciului Vamal al RM din 29.09.2006 (f.d.148); informația Biroul Național Central Interpol din 07.11.2002 (f.d.154); informația BNC Interpol din 28.12.2006 (f.d.155); informația BNC Interpol din 10.01.2007 (f.d.156); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Marian Gheorghe din 17.01.2007 (f.d.158); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.159); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 17.01.2007 (f.d.160); procesul-verbal de audiere a martorului Carmora Olga din 17.01.2007 (f.d.161); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie (f.d.162-165); procesul-verbal de audiere a martorului Prisac Maria din 07.01.2007 (f.d.166); procesul-verbal de recunoaștere după fotografie din 17.01.2007 (f.d.167- 168, 170-173); procesul-verbal de audiere a martorului Andronic Vera din 17.01.2007 (f.d.169); informația BNC Interpol București (f.d.174-177); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 22.03.2007 (f.d.178); procesul-verbal de audiere a martorului Donici Ion din 06.04.2007 (f.d.180); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.04.2007 (f.d.183-184); ordonanța de punere sub învinuire din 04.06.2007 (f.d.190, 217); ordonanța de disjungere a cauzei penale din 01.02.2011 (f.d.244); rechizitoriul din 02.02.2011 (f.d.247); Volumul III: declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Marian Gheorghe din 15.06.2011 (f.d.97); procesul-verbal de audiere a martorului Ivanov Aculina (f.d.102); procesul-verbal de audiere a martorului Prisac Maria (f.d.110); procesul-verbal de audiere a martorului Vîrcolici Efim (f.d.145); copia contractului de acordare a serviciilor din 13.08.2013 (f.d.187); declarațiile martorului Carîmova Olga (f.d.97, vol. IV); extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice (f.d.5 vol. V), fără a oferi*

aprecierea acestora așa cum o cer prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art.414 alin.(2) și (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În contextul dat, instanța de apel a enunțat în repetate rânduri că nici una din probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă că fapta inculpatului Okolișan Pavel întrunește elementele infracțiunii.

Pe de altă parte, deși în ședința instanței de apel au fost audiați suplimentar partea vătămată Marian Gheorghe cât și martorii Vîrcolici Mihail, Vîrcolici Efim, Prisac Maria, instanța de apel a omis să dea apreciere legală declarațiilor acestora, care au fost audiați suplimentar pe marginea circumstanțelor incriminate inculpatului.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus separat asupra fiecăreia din probele acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv, nu a făcut o analiză a acestora, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel doar a enumerat probele cercetate, redând conținutul declarațiilor părții vătămate Marian Gheorghe, a martorilor Vîrcolici Mihail, Vîrcolici Efim, Prisac Maria și a probelor scrise, fără a verifica minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Nu este negat faptul că, în această cauză, concluziile despre nevinovăția persoanei deferite judecării pot fi făcute de instanță, însă pentru o atare conchidere, instanța urmează să aducă contraargumente la cele invocate de partea acuzării și în cererea de apel, să analizeze argumentele despre nevinovăția persoanei în raport cu învinuirea adusă și probele din dosar.

La fel, instanța de apel a trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Totodată, în speță, instanța de apel constatând că între părți este prezent un raport juridic cu caracter civil, totuși urma să ia în considerație că, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Așa dar, Colegiul penal lărgit punctează că, deși instanța de apel a statuat asupra faptului că între părți este prezent un raport juridic cu caracter civil, totuși instanța nu a dat apreciere faptului, că în speță a avut loc abuzul de încredere, care a stat la baza relației interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații comerciale, care cunoscând anumite evoluții și având amprenta încrederii, sânt exploatate cu rea-voință de potențialul escroc, la realizarea intenției infracționale.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel urma să ia în considerație că, probele trebuie analizate corelat, în ansamblul lor, nu trunchiat, astfel încât hotărârea să se întemeieze pe toate probele cauzei, condiție ce în cazul de față nu este întrunită. Din analiza și evaluarea probelor administrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate în cadrul cercetării judecătorești, s-a reținut eronat că probele în ansamblul lor nu coroborează spre a demonstra, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii pentru care a fost trimis în judecată.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că instanțele de fond nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, nu a făcut o analiză corespunzătoare asupra cumulului probelor prezentate de părți, fără a elucida faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, nemotivate și neargumentate.

Fiind consecvenți în cele expuse, se notează că, de principiu, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de nevinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa unor argumente plauzibile în vederea susținerii achitării persoanei, atestă vicierea procedurii penale de la etapele precedente de judecare.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările CtEDO în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce tine de un proces echitabil, fără o apreciere directă a probelor prezentate de partea apărării și partea acuzării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*).

Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă a probatoriului administrat și are doar competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere cuvenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg și de către avocatul Marian Nicolae în interesele părții vătămate Marian Gheorghe și SRL „Maxi Gheorgh”, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2020, în cauza penală privindu-l pe ***Okolișan Pavel xxxxx***, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la **28 decembrie 2020**.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Cobzac Elena

Boico Victor

Burduh Victor

Mardari Dumitru